

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH (ATALANISTA)

Any 3.— Núm. 77.— Diumenge 19 de Janer de 1902.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrehs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils

sino tot quant se refereixi á la organisió interior de nostra terra; volém que catalans sian los juegues y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia los pleits y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Centralisme agonitzant

En aquests temps és molt consolador contemplar l'agonia dels elements centralistes. Cegos davant de les vigoroses manifestacions nacionalistes, sense poquer capir que l'espiritu nacional se desentenguï de la bescantada llibertat, igualtat y fraternitat de son rebregat programa y que's consideri fins enemiga sa incolora filantropia, se distréuen, més ben dit, no tenen temps més que pera projectar festas y més festas, sinònim de no volgues interesar y preocupar de rès, més que de fer tranquilament las gestions y de deixar-ho tot per l'endemà.

Incorrectibles y ab los vics de sempre, los homes de l'Estat espanyol y ls elements caciquistas, tractant de combatir las aspiracions del nacionalisme, s'uneixan com un sol home, veritable revilla que fa desapareixer las diferencies de partit y colga'l caliu dels odis y rancuni personalis, girada la vista, enlluernats vers los temptadors beneficis de la inconsult.

En aquesta enganyosa concentració de forses se'ls presenta alegantada l'anemia de l'Estat, còs antinatural y artificios, supervivencia de las èpocas ja passades, grossa gleva que para y entrete las corrents que portan la vida á tots los membres y elements senzills de l'economia social.

Y què farán sinó callar pera no confessar de plà que gemaix esclau de los oligarquias y que está affermat á convencionalismes atavichs; que regoneix lo dret de la forsa y que per naturalesa és intranzigant y sistemàtic; que vol civilizar destruixint y li són terriblement antipatichs los dreis dels pobles, los ideals autonomistas tan simpatichs als elements de la rassa arya? Y com si no bastés lo dit, calificantlo de liberal y democràtic, enlaya á són cim l'oligarquia del dinar, no té més ciència que l'aparatoso de real ordre y la moral tan en la vida de l'individu com en la social hi és del tot corromputida.

No'ls resta ja temps als elements centralistes pera deturar la normal evolució humana. Necesitem deslliurar l'espiritu de la intel·ligència de l'absolutisme que fins ara ha tiranisat nostres consciències.

Vanament defensan las institucions xorcas y vellas; ha sonat l'hora de que se'n regoneguin nostres drets politichs, nostre dret civil, nostra propia llengua y que deixi d'axafarnos la llosa megalítica d'institucions estranyas, inferiors á la civilizació antocota.

Vanament defensan las institucions xorcas y vellas; ha sonat l'hora de que se'n regoneguin nostres drets politichs, nostre dret civil, nostra propia llengua y que deixi d'axafarnos la llosa megalítica d'institucions estranyas, inferiors á la civilizació antocota.

Volém la gran unitat de la patria espanyola fonamentada en la vida ràdiant y esplendorosa de las antigas nacionalitats històriques; no la ficticia, ilusoria y instable causa de totes nostres desfetas, de guerres continuadas.

Havém repetit y repetit que s'imposa un cambi radical de règim pera evitar conflictes, desunións y trontollaments socials; però pera això calen homes que tingan amor á la vida, que no se'ls fassin indiferent lo temps que's passa y's perti que no sentin repugnància al treball. Del fanatisme y de son orgull, del fatalisme y de sa inàmovilidad, rès ne' poden esperar los pobles.

Està la consunció llastimosa de l'Estat, es tal l'aplànamen de son cos, que costarà de retornarlo perque's mogui. Mes lo gastar y podrà s'en va y lo xorch y inèpt's mora, y l'ou té de venir: és llei de la naturalesa y ella prepara ab l'accio de doctrinas sociològicas humanas, ab sòpats avenos y ab lo cambi d'ideas que ofegen ab l'himne coratjós qu'entonen lo rogal agònic de l'Estat, l'aventurament expansiu de principis nous, reivindicacions llegítimas de la personalitat dels pobles oprimits.

AVANT!

Encara que'l catalanisme fos una aspiració lluyana, quasi irrealsible, que no ho és, cada dia estaríam més satisfechos de la propaganda que de tan sanitosas ideas hem vindut fent á Tarragona, contribuixint en gran manera al despertar de un poble tingut per tots per escèptic, quan d'escèptic resulta que no'n té rès, puig sols estava adormit per las influencias estranyas, y anestesiat pel caciquisme, que campava per sos respects, gràcies á l'indiferència de la gent de sa casa que havia trobat més cómodo deixar fer, que no posarose ab anergia á que la ciutat, sos interessos, sa riquesa, son pervinçió estessin en mans dels més atrevits, dels que sens pudor de cap classe s'ha-

vian acostumat á considerar los béns del comú com á propis.

Al començar a treballar ab s'hi y entusiasmada pera que Tarragona s'associés al gran mohiment iniciat per tot Catalunya, molts vegadas nostra fe y nostre entusiasme se ns gelayan devant de més d'un incrèud, que ab tò profètic nos deixa que no conseguiriam rès, que l'espiritu públich era mort, que nostres ideals tindrian que lluytar ab l'indiferència general. Los exemples que se'n retreyan gayre b'ls hi davant rahó, y no obstant, los resultats nos han demostrat dues coses: que felisament s'equivocaven los desconfiats, y quel nostre poble lluy d'estar vensut pels polítichs, esperava sols una atmòsfera propicia pera redressar y posar-se incondicionalment al costat dels que volien portar-lo pel camí de la veritable regeneració.

Quina diferencia entre abans y ara! Al contemplar los resultats obtinguts, nos sentim orgullosos. Eram pochs, encare que no sis, com nos digué un jorn un diari caciquista, y avuy tenim al nostre costat totes las personas de bona voluntat, sens distinció de partits ni de ideias, que tots hi caben en nostre programa, que no és altre que purificar l'ambient polítich de Tarragona pera que ab san exemple's purifiqui'l dels pobles de la comarca, y extenentse avuy per un costat, demà per l'altre, sigui la doctrina catalanista la que fassi de Catalunya un poble digne d'esser imitat en sou civisme y sas virtuts; per las demés regions espanyolas.

Constituixen nostre programa'l que està consignat en las Bases de Manresa; més pera atraire adepts al catalanisme hi ha hagut que fer quelcom especial, sense contrariar los accorts de las nostres Assambleas, y això ha sigut fer vèure al poble, que sols pot ésser digne, dintre d'organismes també dignes, dintre d'una administració exemplar y veritablement honrada.

La més popular de las corporacions administrativas, la primera pedra sobre que descansa l'organisme administratiu del poble, la primera entitat que hi havia que enlairar y ennoblit era l'Ajuntament. A aquest fi hem dedicat nostres majors esforços, y com no era possible conseguirlo mentre la municipalitat es un feudo del caciquisme, un dia y altre dia hem lluytat pera desterrarlo de l'Ajuntament.

La tasca era difícil: malgrat aquesta convicció, las eleccions passadas nos han demostrat que no és impossible. Lo castell tan ben defensat pels cacichs ha quedat, si no enrunat, esquarterat, y estèm segurs que no podrá aguantar un'altra sortegada.

Per primera vegada, després de bon nombre d'ans, entraren a la casa comunal, ciutadans que no dèuen sa elecció al caciquisme, senyalant als verdaders patriotas lo camí a seguir pera que la llevor sembrada dongui excelents fruysts.

Ja no's mira avuy ab indiferència tot lo que pertany á l'Ajuntament; per lo contrari, lo poble ha comprès que'l interessos que la municipalitat administrativa són seus, y's disposa á pendre una part directa, directísima, en tot quant se fass.

Elements caciquistas, desgraciadament prou n'hi quedan encara á l'Ajuntament; mes aquests, mal que's hi pési, no poden ja mouers ab lo desembràs y tranquilitat que abans ho feyan. Lo públich segueix pas á pas sos actes, y pitjor pera ell si, no posant esmena á sas concupiscencies deixan de seguir altra línia de conducta que fins aquí.

Auy tot se fiscalisa á favor de l'intèrèst que'l poble demostra, y això hem vist als vehins tots de Tarragona, pendrer una part activa y esperar ab impaciencia'l noménament d'Alcalde; seguir ab fastich la maniobra dels elements caciquistas en l'elecció de comissions, estant avuy en dia pendent lo poble tot de lo que pugan donar de si, certas comissions que siguieren disputadas ab verdader empenyo.

No cal comptar-hi ab quel interès fins ara despertat s'apagui, y pugan los caciquistas fer son camí com abans. Per lo contrari, cada dia serán més y més fiscalisats los actes de l'Ajuntament únicament de conseguir que cada regidor s'emporti devant del tribunal de la conciencia pública son merescut; que s'emportin l'estigma del desprecí los que ab sos actes se fassin merecidos d'aquesta pena, que estèm segurs serán pochs, ben pochs; que un surtin de l'Ajuntament enlairats, dignes y ab major consideració social que no hi entraren, los qui ab sos actes se'n fassin merecedors.

Los fruysts de l'interès que'l poble's pren per la cosa pública serán cada dia

més sanitosos. Si ha totat lo torn primer á l'Ajuntament, seguirà després la Diputació provincial y fins totes las corporacions més o menys oficials, que totes estan dominadas pel caciquisme; y pás a pás arreconant ab constància als vividors caciquistas y tallantlos hi las alas, arribarem dins ben poc'h á que, en comptes de trobarhi á totes las corporacions los mateixos homes, ab los mateixos defectes, estaran aquelles constituides per ciutadans que tindrán á gran honra sacrificarse pel del comú, que's consideraran satisfechos ab contribuir á la salvació de la patria.

L'accio de l'Estat

Malgrat l'empenta dels ideals catalanistas, encara hi ha á la nostra terra bon nombre de ciutadans, y no per cert dels menys ilustrats, que beneixeixen la tutela de l'Estat y creuen de bona fe en la eficacia de la seva protecció. Fills los qui això pensan d'una època en la que predominaven los sentimentalismes y las abstraccions, los hi és molt difícil suscitarles de l'ambit que han respirat tota la vida, y per això creyem que's fa una bon obra, baix lo punt de vista de la conveniència general y fins del patriotisme, posant de manifest que de l'Estat no deu esperar rès de profit, y demostrant á l'ensembs que la seva acció entrebaixa quan no malmet y destrueix las iniciatiwas y la marxa progressiva dels pobles.

No és Tarragona de las poblacions de Catalunya la que menys ha confiat en la protecció del poder central, y tal volta aquesta ha sigut una de las principals causas del seu endarreriment y de sa paborosa decadència. Es vegades que aquí s'ha parlat de l'establiment d'una fàbrica de tabachs, ó de la construcció de quartels, y l'inconscient entusiasme ab que per la majoria del públich se rebé la vinguda del Parch móvil y darreraament de la Comissió liquidadora, són exemples prou eloquents, si no n'hi hagués d'altres, pera portar á l'ànim lo convenciment de la certesa de nostres afirmacions.

Pochs, ben pochs són los qui, vers amanys de la ciutat y preocupats del seu pervindre, han procurat despertar energias, educar á la nostra joventut ab habits de treball, inculcar en l'intel·ligència dels ciutadans ideas d'emancipació, acostumar á tothom á viure del propi esforç, únic camí pera arribar á gaudir de completa independència, condició indispensable pera que l'home's dignifiqui y no caygui sota'l jou d'una esclavitud amagada o disfressada si's vol ab falsa il·lusion de llibertat.... Pochs, ben pochs, han sigut los que això obraren, y pera vergonya de tots, lo procedir de aquests homes fou despectiu, essent objecte dels dicteris més ofensius, de las burlas més agravirosas y del desprecí de la generalitat.

En cambi quan l'Estat ha decretat la supressió de la reducció de qualsevol organisme burocràtic, ó s'ha tractat tan sols de l'establiment d'unas migradas oficines, prou se'ls ha vistos á las nostres classes directoras mòures desassogadas, gastant inútilment activitats y energias. Allavors tot ha semblat poch, y s'han nomenat comissions y s'han apurat influencies y s'han fet viajés á Madrid, pera defensar lo rosegó de pà que fugia de las nostres mans, extenuadas y quasi ertas per la pobresa que'n consum..... Lo trist paper de pidolaires sembla que'n escau ian bé, que tothom á poch que s'hi fixi'n pendrà aviat, més que per un poble modern y civilisat, per una d'aquestas tribus nòmadas, repugnant á la vista y á l'ànima, que viuen únicament del producte de la capta.

Las classes directoras d'aquí, compostas en sa majoria d'elements burocràtics estranyos y indígenas, han pretendut sempre donar á Tarragona una vida de privilegi, xorca, artificial, sense compondre que los pobles que s'alimentan de almoyna, de las engruixades d'un poder, per gran y rich que sia, han de portar per forsa una existència raquítica y miserable, y han de morir per llei nieixorable de la naturalesa, atacats d'una anèmia cerebral.

Y què n'hem tret á la fi d'aquesta conducta insensata que'n fa tan sols atendre á las necessitats del dia, sense pensar en las de demà... Mirént enfront vostre y veureu que si tenim mestres pera educar als nostres fills, que si tenim ayuga pera satisfacer las primeras necessitats de la vida, que si hem volgut construir un escorxador capàs y higiènic, que si'ss' nosostres carrers tenen l'aspecte dels d'una

ciutat moderna, tot, absolutament tot, nos ho havém pagat nosaltres. L'Estat no ha fet altra cosa que delmar-nos ab terces de contribució exagerades, matant nostre comers y nostra indústria, apujar-nos lo cupo dels consums fins á un límit inconcebible, fent impossible la vida de la classe treballadora, y liquidar-nos la caixa municipal ab l'envio de Parchs móvils y Comissions liquidadoras.

Es hora ja de que tornem á la rahó'l tarragonins qu'estimem la nostra pàtria, abans de que's estorts de l'agonia invadeixin lo nostre cos. Rebutjémila la tutela de l'Estat ab totes las nostres foras, perque la seva acció enerva y aclara pera als pobles, ensopintlos pera sempre, y fêm lo menor pera viure una vida digna, d'activitat y de treball. Sols això se pot conseguir que Tarragona torni á ésser lo que fou, y assegurá la generacions que'n han de succeir un pervindre de llibertat, d'independència y de grandesa.

Lo Catalanisme als pobles

A la vida sempre lluytan dos principis; lo del b' y del mal. Lo principi del b', ja per naturalesa, ja perquè'l Sagrats textos ho profetisan y ja perquè'l Historia ens ho ensenya, al cap de molt bregar queda sempre triomfant; mes la promptitud ab que's verifica aqueix triomf està en rahó directa dels medis de que disposa'l principi pera il·luyar.

Lo Catalanisme que desde sa naixença representa'l principi del b', obté la victoria sobre'l caciquisme tan aviat com de més armas disposa pera combatré; però com aqueixas están poch en ús als pobles, hont casi tot és petit per naturalesa, hont nostres creences no hi arriban y hont nostres polèmicas se vèuen ofuscadas per l'erro, tardara desgraciadament molt temps á cantar victoria y a destruir la mala sava de l'actual règim, poguente verificar això després d'un canvi de generació o d'un lluytar titànic per part de nosaltres.

La premsa contraria extén la línia de batalla valentse d'improperis, de sofismas y d'arguments que cap fonament tenen; los tontos se deixan embauçar fins á l'extrem de ferse impossible una discussió ab ellis, puig si algú ho prova se'ls ha de deixar, perque pera discutir se necessitan qualitats que no tothom per desgracia reuneix.

Després d'aqueixa sirena encantadora, venen en segona línia'l panxa-contenats, los talents esquifits anomènats mitjanias, y'scacichs, amigos todos del idioma pàtrio.

Los primers están tan b' ab lo desgovern actual, que quan comensan á enraionar del orden soltan uns disbarats que ns demostren clarament lo més refinat egoisme, perque ni sisquera's prenen la molestia d'averiguar qui'n règim seria m'illor que s'implante, sinó que continuan ab la seva tent us á cada pàs d'excellents galimatias.

Venen ara's més formidables, las mitjanias, los caps plens de buidesa. Aqueixos quan s'els parla de Catalanisme sembla que vegin Satanás, perque com tenen una monomania ab la cultura (?), creuen ab certesa que catalanista vol dir atrassat y atavich, y és degut això á que's que menjan de l'Estat los hi han posat aqueixos boya essent lo que més los hi infiltrà, tota la colla de polítics quan se desfeyan al Congrés ab improperis contra nosaltres.

Donchs si; aquests talents amichs de lo superficial, tenen estupides en lo criteri y tot lo que sigui separats d'aqueix camí trillat que imprimeixen en la marxa dels assumptos, los governants, tot és falta d'educació y civilisació. Per exemple; se verifica una manifestació contra dels tributs; donchs ja tenim als raquitichs posant lo crit al cel, yés de tot punt inútil parlarloshi de rès rahonables, puig á la millor, surten ab trencats que posan en confusió al més llest polemista, perque el pitjor mal dels més és tractar ab tontos.

Per fi y pera coronar la professió d'incorrects, venen los cacichs que ab l'habla de Cervantes son capossos de despatxar los morts y suficients pera escandalitzar un veïnat.

Solzament són escoltats aqueixos per alguns que con pretendida il·lustració volen ésser doctes y sabis. Lo seu ofici és anar com a gossos al detrás dels governants, y ja sigui per sistema ó ja per egoisme, que no saben fer altra cosa, puig molts vegades rebén en paga dels seus serveis desprecis que unicament los poden admetre gent de poca dignitat com ell.

Imposan á tot arréu sa voluntat y voleu que l'idioma puro y castigo predomini en tot perque el catalán hace perder la seva identitat de tots los actos.

Me preguntarán alguns si això també passa a las capitals. Sí; succeeix això y altre tant y ab més intensitat que als pobles, però aqueixos errors se troben equilibrats y enllumenats per la claror que la constant propagació de nostres ideals produueix.

Als pobles, ademés de la falta quasi absoluta d'Independència personal, la vida intel·lectual és nula, y per això és tan difícil que arrelí prompte una idea nova, puig per desgracia, pochs són los que's dediquen á la def. ns. dels nostres ideals y d'aquí que's errors subsisteixin y s'eternisin sense que's enlluernadors raigs de la veritat los fassin desapareixer.

Liuny ara de volgut dar cap culleira de mel a ningú y desfer tot lo que he sentat, crech no obstant que si als pobles s'enfetlen encara que de poch en poch los ideals catalanistas, podrà tardarse, més o menys, però'l dia que siguin nos

De dia no sortia mai de sa casa per no vèure al pròxim astre, ni l'espai amplissim; vivia en la regió emboirada de la prosa; era desterrat d'un cel de vida y llum; s'en reya de la matinada orlada de cants d'auells, de les flors enriquint la Natura, de la primarença flor d'ametller; no sabia vèure'l lliri ab vestit blanch, ni l' hora sublim del dia; no l'havia vist sortir, no, lo Sol neixent, radiant en mar de França, llençant grapat d'or á la terra. Per si, Arnau, desconexia l'amor; jamay havia estimat, tenia'l cor buyt, la seva cara sens una arruga de rialla.

**

La festa major regnava al poblet. Lo metall ferit de les campanas donava alegrías notables pels voltants; les grallades, trons y la música dels balls, eran la frisia anoyadora del jovent; la plassa semblant un sembrat de noves y llampants barretines vermellàs: lo bò y mellar anava á l'ofici.

L'Estrany passá entremitj de la festa, esguerrant la fila de formigues..... No va veure hermosos ulls negres mirantlo de plé á plé; no va sentir aquell caliu de mirada en dia d'explendit sol.... Va passar de llarç y's va perdre.....

L'himne de la nit abrigant l'immensa volta; la blanca llum de la lluna clarejant un mar de terra extenxeix baix d'ella formant fantàstica planuria. Per demunt las miserias de la terra, dels desgraciats d'ella, dels desconsolats de la vida, traspu la llum y brillor de les estrelles; un riuet, mirall de plata, és mou y no deix sentir la gran calma, desvetllant lo dormir de la vida.

Lo malalt d'aire il·luït, sentat devant d'espès pinar, que perfuma l'ambient, s'adira per primera volta de lo bonica, qu'és la nit ab aquell gran estel de la foscor; pensa que també deu ésser hermoso lo dia calentat pel Sol; no vol buscar en aquella nit la tempestat batent las negras alas, ni'l cel despullat de faulalets, ni las vol trepitjar las estrelles. Recorda jorns ditzosos de felicitat voltat pels carinyosos brassos de sa mare y tenejat d'amor perdut per sempre; recorda la pubilla de la masia del Bo, la Roser, aquella nena abans riallera, de cor verge, avuy plorosa. Un dia se la va estimar: ja fà un any... Ell sent lo seu plor sent en lo silenci... L'home, que no sabia qu'era la Bellesa perque no tenia cor, ni esperança perque desconexia l'ilusió y la fe, se despera, llença de si l'indiferentisme de la vida, vol aymarla á ella, vol goig de viure, vol trobarse devant del Sol; vol lum, claror, alegria, correr enlla, per tota la plana buscant á la Roser y dirli:—Soch un altre; no ho soch bohem, no; estimam, que jo t'aymo....

Sentí soroll; mou lo cap y vêu una visió fugint ab pas quiet. Ab un salt se planta devant d'una dona hermosa, plena de llum de lluna, de cabells negres protegit sa espalda, mirantse, allavor, sí, de plé á plé y ab mirada de foch pur..... L'esclat d'amor es fet.... y's sent en la calma de la nit agonitzant, dir veu vibrant.

—¡¡Roser t'aymo, no sabia qu'era estimar, ni viure!! ¡¡estimam!!

Una vêu d'angel respón:

—Ja fà un any que t'estimo, Arnau!

Se mou á terra insecte negre plè de sanch;—¿Qu'és això Arnau?—diu la victoria dôna.

—La mort del cuch de'l escepticisme qu'arrapàt tenia al cor.

**

La lluna dolçament se'n vá á la posta; algun auell massa matiner los dôna'l bon dia, alé fresch de montanya's respiro; vè després lo rossinyolet cantant serenada de glòria.... Los cors de l'amant parella batent á un temps, l'Arnau flairà una rosa de roser blanch y tendre posant'hi un bes, y la Roser ab somris als llabis la reb, suspirant amor.... Veuhen á l'horitzó l'últim dolor, lo passat descolorit.... trepitjant herbey humit atravessant un rangle de pins.... lo Soi los espera....

—Anèm á fer lo niu Roser, jqu'hermos és lo dia! ¡cerquèm la vida!

FRANCESC A. NEL-LO.

Tarragona, Janer 1902.

Comentaris

"Aún hay Patria,"

No's pensin que San Sebastián, sigui un poblet de mala mort; és una ciutat bastant gran, y per afegidura estació *veraniega*, ahont hi fa cap lo bò y millor de Madrid quan á la *corte* lo sol establella las pedrás. La civilisació madrilenya se coneix qu'ha arrelat molt per aquelles terras, com ho demostran los successos ocorruts darrerament.

Figurinse qu'allí com á Villablanca tenen la costüm de correr bous ensogats. L'Ajuntament, considerant que aquestes espectacles desdiumen d'una població culta, va pender l'acord, per 14 vots contra 9, de no autorisar en lo succeixi las correugudes de bous, com diuhen los de l'Ebre.

Pendrà l'esmentat acord y rebrer una fenomenal xiulada, de l'afició, fou tot hu. No contents ab això, s'organisa tot seguit una manifestació que pacíficamente recorregu'ls principals carrers. ¡Això no és tener sangre toreral degué dir algú de la colla, y pera fer honor á la tal sangre comensaren a apedregar las casas de l'alcalde y dels regidors, no deixant cap vidre sencier. Lo governador civil prou tractà de calmar als revoltosos ab paraules de mel, però ni por esas: decidits á fer desgracias apedregaren als miquelets y á la guardia civil, que pera defensarse s'vege obligada á fer foix sobre ls manifestants, resultant bastants feris per una y altra part. Ja de nit, sor-

ti un regiment d'infanteria y aquí dió fin el jaleo.

Bé per los *aficionados* de San Sebastián! D'això se'n diu tenir alma y defensar fins á morir l'espectacle nacional. ¿Qué dirian las nacions extrangeras si'n deixessim arrebatar y destruir la costüm més espanyola de totes? Nos agafan esgarifansas no més de pensar que tal desgracia pogués succeir; allavoras si que ho podíam donar tot per perdut. Mentre això no sigui, mentre lo *toreo*, tingui tants y tan entusiastas defensors, no temin que perill la patria grande.

Ja sé qu'algún figura-txas, trobarà que tals energias haurian sigut més oportunes quan embarcaven, los governs de Madrid, á la joventut d'Espanya, cap á las *hospitalarias* terras de Cuba, ahont hi deixavan la pell; quan los governs centralistes nos portaren á la gran vergonya y desfeta colonial; quan després d'arrebassarnos la *última gota de sangre* nos fan esquitxar la darrera pesseta quan los polítics fan *mangas y capirotes* dels drets de ciutadà, falsificant tot; quan.... però, fém punt, puig no acabariam mai.

Devant de fets com lo que'n occupa, se'n acut una idea: qu'ls Sagastas, Silvelas y comparsas pregonin el *olivo* y donguin l'espasa d'estadista y la capa de quefe de partit á Reverte, Bombita y Lagartijito y demés estrellas del *arte nacional*. Ab celebrar les sesions de las corts á la plassa de toros, potser l'indiferència clàssica dels espanyols, s'esfonria per art d'encantament. D'aquesta manera'l poble estarà dignament representat per la gent de coleta.

Any nou....

De petitots, per allà als vols de Nadal, sempre deyam lo mateix: any nou, vida nova; deixàrs de fer això y allò, y de cap als llibres, estudiarás de valent.... Però passavan los Reys; s'obrian altra vegada las classes.... y si'n l'any vell no studiavam, lo nou encara ho feyam menys. Tots aquells bons propòsits de no anar áfer pedra may més, no embestir á las noyas y ser persones formals, se devaneixian com fum, y á la primera ocasió'n enfila van per las muralles frech á frech de l'Institut, y per milèssima vegada recomensavan las lluytas entre's de la part alta y'ls de la part baixa, que proveixen de resistents bassetjas, endressavan cada pedra que si tocava á algú ja tenia feyna pera días. Y de fer enrabiàr á las noyas y de fer mil maledicencies de tothom, no cal dir que hi eram cada dia.

¡Pobres llibres! Bé prou esperavan la vida nova, però'ls hi succeixa, lo que succeixera al pobre país que també l'espera ab candalets la vida nova, sens que arribi may; es qu'ls governs d'ara son com los xicot's d'allavoras. *Pasadas las imperiosas vacaciones del estio el governo presentará á las Cortes importantes proyectos para reorganizar todos los servicios.* S'obran las Corts de la mateixa manera que s'obrían las classes y ni surten projectes ni apareixia la regeneració per enllach.

Ayer me dijiste que hoy,
hoi me dices que mañana
y mañana me dirás....

Però no és cas d'impacientar-se, puig si bé és cert que fins ara'ls governs han ofert molt y no han complert res, deu atribuirse al desitj que tots los bons dinàstichs tenen de *reservar* los grans problemes pera després de la coronació del Rey. Quan això s'hagi efectuat, ja veurán com en un dia Jesús ho cambian tot'ns regeneran poch menys que á pas de carga.

A *reinado nuevo, partidos nuevos*; diuhen los Romeros Róbledos, Tetuan, Canalejas Maura y demés polítichs *yells*, però no tinguin por que diguin á *reinado nuevo, hombres y procedimientos nuevos*, perque en aquest cas s'anularian ell's mateixos y llur amor á la pàtria no arriba fins á fer un sacrifici semblant. Tota l'alta política dels nostres grans homes ha sigut construir edificis nous ab materials vells, però com aquests materials ja han servit massa vegadas y estan de allò més atrotinats, lo que's necessita és que tot siga nou de trinca, però ben nou.

Molt celebraríam qu'el nou regnat se inaugureràs una política nova; però tal com van las cosas no cal confiarhi massa; á *reinado nuevo, politica vieja*. Ja ho sentirán á dir.

Los «trusts»

Tot aquell que té uns quants cents duros á la butxaca—qui diu cents diu mils—se creu ab aptitud suficient per dedicar-se á qualsevol negocí ó á la més enrevessada industria encara que no la conegui ni de vista. L'educació y cultura mercantil y industrial, són coses de tan poc més ó menys, que basta qu'un comerciant ó industrial fassi diners per circumstancies de moment, pera que tothom cegament l'imiti, y resulti després que lo que feya rich á uns pochs fassi pobre á molts.

Una cosa per l'istil va succeir ab las sucres. Abans de la guerra de Cuba hi havia unes poques fàbrics que dificilment se guanyaven la vida; quan la guerra aquestes fàbrics se feren d'or, motiu més que suficient pera *enllepolir* als que van darrera de grans guanys. Lo succeixit ja ho saben, que avuy tenim tan gran nombre de sucres que no més treballant regularment podrian produir doble quantitat del sucre que consumeix Espanya.

Devant d'una situació tan crítica, tinqueren los sucres una gran pensada: constituir un *trust*. Això del *trust* es una instalació molt coneixuda als Estats Units, y que ara s'escampa per tot lo mon

com taca d'oli: és l'esperit d'associació dels richs.... contràls pobres. Aquí á Espanya desde qu'ls Bancs fà tans bons balansos sense rompers gayre'l cap, y l'Arrendataria de Tabacs reparteix excellents dividends, s'ha desenvolat la febra del *trust* ó monopol, que si Déu no posa un remey serà'l *acabose*. Lo *trust* del sucre ja marxa y d'aquí poch temps sentiràm los seus saludables efectes; lo de l'alcohol també està en vías d'arreglo; lo del petroli ja fà temps qu'exprèm la taronja; lo del paper comenza á fer de las sevas.... y'ls que aniran rajant, perque la gent de Madrid hi ha près lo gust als *trusts* y allò ahont ells hi posan lo cap... desgràcia segura.

A la Classe Obrera

Sr. Dr. de LO CAMP DE TARRAGONA.

Molt distingit senyor: Continuo avuy, després d'un curt paréntesis la tasca empresa, tot agrairat las inimerescudas albanas que s'han fet dels meus humils treballs, que no tenen altre objectiu que despertar á la classe obrera de l'ensopiment y de l'apatia en que viu.

A l'any 1868, Bakounine organisa á Suissa una societat secreta ab ramificacions á Espanya y Italia, que's titulava «L'Alianza de la Democracia Socialista». Los socis se dividien en dues categories: *iniciats y profans* y hi pertanyian els elements més radicals de «L'Internacional», los qui treballaven pera encaminar als obrers pels viaranyos de la anarquia y de la propaganda per medis destructors. Per altra part, los elements de'n Carles Marx, desd' Londres, dirigint lo Consell General, preparaven lo Congrés de l'Haya (any 1872), en lo que's varen procurar una majoria pera expulsar de l'Internacional á ne'n Bakounine y als de l'Alianza, quedant consagrada y més fonda la divisió dels proletaris de tot lo mon.

Fà prop de trenta anys donchs, que las classes treballadores viuen en lluyta contínua, discutint questíons més propias d'acadèmies que de senzills obrers, abarcant molt sense poguer estrenyèr res y estacionants en lo que's refereix al seu mellorament. Y tot perque'ls obrers no podèm pahir las controversias de principis filosòfics, y'ls discursos y las plomas revolucionaries nos omplen lo cap de vent però no's conduixen á un fi práctic.

ESTA molt bé qu'ls intel·lectuals, los homes pensadors y eminents, s'ocupin dels problemes socials, los defineixin y'ls resolguin, á l'objecte d'encarnarlos á la realitat de la vida; però pretender que la gran massa de proletaris, quina immensa majoria no sab llegir ni escriure, coneigu i defensi aquells problemes y aquelles solucions, intrincats los uns y poch comprensibles á primera vista las altres, és realment un somni, y per això jo entenc que'l Catalanism contribuirà á despertar á la classe obrera, si li fixa'l camí práctic pera que pugui realisar lo seu mellorament immediat y sa completa emanciació més tard.

Mes deixim aquestes consideracions que'n allunyarà del nostre propòsit, pera seguir ocupantnos de las divisiós nascudes dins del Socialisme. Actualment és tal lo desenrotollo que han près aquestes idees, qu'ls qui las professan, poden molt bé classificarse en quatre núclies principals: *anarquistas, marxistas, socialistas catòlics y socialistas de càtedra*. Més ó menys, hem parlats dels dos primers núclies, exposant sos orígens y principis fonamentals, y per això creyem arribada l'hora de tractar del socialisme catòlic, deixant de banda'l socialisme de càtedra, perque dins de son si s'hi encloren tota mena d'opinions, estant los diferents autors conformes sols en un punt, que consisteix en resoldre las qüestions socials per una reglamentació més estreta del treball y l'intervenció directa de l'Estat.

*

Lo mohiment socialista catòlic, comença á Alemanya l'any 1863 al Congrés de sabis celebrat á Munich, ahont l'il·lustre teòlech Döllinger va sostinen la necessitat de que las associacions catòlics abordessin la qüestió social, y poch temps després, un prelat insigne, monsenyor Ketteler, publicà sobre'l mateix tema un llibre que cridà poderosament l'atenció, intitulat «La qüestió obrera y el cristianisme».

L'eminent bisbe alemany, un dels més insignes de l'època, estudià las semblanças y las analogias que, segons son sentir, existeixen entre las doctrinas cristianas y las doctrinas socialistas, y pintàls mals de la societat actual, atribuintollos á las lluytas que manté'l capital ab lo treball, á la lluire concurrencia, á la forma en que's realisa la distribució de la riquesa, a tots los principis, en fi, de la ciència econòmica. També va sostinen que la solució de tales problemes depén, en tot temps de l'organizació del treball, per medi de la cooperació, y arribà a afirmar que, això com altres vegades los grans y poderosos de la terra enriquian á las iglesies y monestirs, a la època present, en la que se manifestà'l problema social ab caracters alarmants, rès pot ésser més agradable a Déu, ni més conforme ab l'esperit cristian, que l'establiment d'associacions encarregades de fomentar la creació de societats cooperatives.

Y això sembla que no ho han tingut en compte á la Diputació y fins ara han seguit mirant ab reprobable deseny un assumpte en que tot Tarragona té fixa l'atenció, y han conseguit qu'el Gobern, al veure l'indiferència dels capítossos de la política, refugint contestar categòri-

per las d'aquest darrer, que despertaren sempre, en l'esperit de l'il·lustre bisbe de Maguncia, grans simpatias y admiració veritable. Produí el aquest llibre fonda impremta entre'l clero alemany, que se apoderà de les idees, á fi d'utilisarlas com armes de combat en las lluytas políticas y electorals, pera guanyar la voluntat, la benevolència y'ls vots dels obrers.

Un canonje de la mateixa catedral de Maguncia, Monfang, donà form: definitiva á totas aquestes aspiracions, concretantlas en un programa de reformas, que proclamà públicament en una reunió electoral celebrada'l 27 de Febrer de 1871. Aquest programa conté'l credo ortodoxe del partit catòlic socialista. Las doctrinas fonamentals, són las de monsenyor Ketteler, y, en sa part critica, contraria als dogmas de l'economia política, està d'acord amb les ideas d'aquest eminent prelat. Tam poch s'aparta de la tendència marcada pel quef de la secta per lo que toca á solucions; però les señala determinadament y totas elles poden resumir-se en dos principis: la cooperació y l'organización del treball.

Monfang defendava al entusiasmé'l programa de son partit en un diari titulat *Die Christlich Sociale Blätter*, compitant ben aviat las ideas gran nombre de proselits, puig la propaganda y auxilió tot lo clero alemany. No tardaren, donchs, en realisar-se's desitjos manifestats pel teòlech Döllinger al Congrés de Munich: las associacions catòlics aborden la qüestió social, unificaren sos treballs, emprenyeron una propaganda activa y constant, estableixen aliàns ab societats de obrers, consentiren las coalicions y las vagas, prengueren part en las lluytas electorals y contribuixen al desenrotollo del principi de cooperació.

Los èxits y progressos d'aquestes associacions ben clarament se demostraren en las Assambleas generals celebrades los anys 1868, 1869, 1870, 1871 y en altres èpoques no tan llunyanas, y tota sa organització l'aprofitaren los catòlics alemany com forsa política, per medios de la que adquieren cada dia major preponderancia en lo Parlament. Per això, sens dubte, Bismarck sollicità en variades ocasions sa protecció y auxili, y l'amistat del Papa.

Las tendències de l'escola socialista catòlica tenen avuy defensors á tota arreu, donchs no són pochs los que participan de las ideas de monsenyor Ketteler y Mafang ó quan menys las veulen ab veritable simpatia. A França compitan ab molts proselits: en un congrés d'obrers reunit a Chartres las proclamen lo Comte de Mun y Carles Periu, lo célebre professor de l'Universitat catòlica de Lovaina, qui las ha defensat calorosament en sos millors llibres.

Pastillas Morelló

en Mateu Julià; vis-president, en Anton Busquets y Punset; tresorer general, en Jaume Sans; tresorer de propaganda, en Pere Luandri; comptador general, en Jaume Riera; comptador de propaganda, en Joaquim Borralleres; bibliotecari, en Antoni Sayós; secretari primer, en Joaquim Delclòs; secretari segon, en Rafel Folch y Capdevila; y vocals, en Joseph Masó y Goula y en Joaquim M. Thorell.

En lo local de l'associació democrática catalanista «Lo Soment» de Barcelona, va donar D. Joseph Durany la seva anunciada conferència sobre'l tema: «Lo regionalisme universal es la política del perevidre, lo desarmament dels exèrcits y la pau dels pobles».

Lo conferenciant, ab molt bon criteri, va demostrar com lo règim autonòmic serà garantia de la tranquilitat social, y en l'ordre polítich farà innecessaris los armaments de terra y mar, que sostenen las nacions ab perjudici de la seva hienda.

Lo senyor Durany va ser molt aplaudit y felicitat al acabar la seva conferència.

En la Junta general celebrada pel Centre Catalanista de Gerona lo dia 25 de Desembre passat, foren elegits per a desempenyar los càrrecs de la Junta Directiva, los senyors següents: pera President, don Joaquim Botet y Sisó; Vis-president, don Ignaci Prim; Conservador, don Federich Gircós; Biblioteca, don Emili Saguer; Tresorer, don Joaquim Franquesa; Vocals: don Francisco Babot y don Agustí Barànger; Vis-secretari, don Joan Ribas.

—Lo diumenge passat tingué lloc la festa inaugural del Centre Catalanista de Sant Feliu de Llobregat, assistinthi nombrosa concurrencia de catalanistes de la comarca y moltes representacions de societats de Barcelona y altres indrets de Catalunya.

Parlaren los senyors Folch y Capdevila, Baró, Roig y Mallafre, Folguera y Durán y Roca, qui com a president de l'Unió Catalanista resumíls discursos.

La festa resultà hermosissima essent aplaudits ab gran entusiasme tots los oradors que hi prengueren part.

Sants de la setmana

Diumenge, dia 19.—Lo Dolsíssim de Deu de Jesus y sts. Mario, Canut r. y Marta, Pia y Germana mrs.—Dilluns, 20.—sts. Fabiá p., Maure b. y Sebastià mr.—Dimarts, 21.—sts. Epifani b., Fructos b. y mr.; Anguri y Eulogi diacs., y Ignés vg. y mr.—Dimecres, 22.—La Mare de Deu de la Pau y sts. Vicens mr., Gaudenci b. y Domingo ab.—Dijous, 23.—sts. Ildefons arq., Climent b., Aguila mr. y Emerenciana vg.—Divendres, 24.—sts. Felicita y Timoteu bs., y Tirso, Projecte y Urba mrs.—Dissabte, 25.—La Conversió de St. Pau ap. y sts. Donat mr., Projecte b. y Elvira vg. y mr.

Quaranta horas; continúan á l'Iglesia de la S. S. Trinitat y comensaran divendres á l'Iglesia Parroquial de Sant Joan Baptista.

NOVAS

No haventse reunit abir suficient número de socis, aquesta tarda á dos quarts de sis, celebrarà Junta general ordinaria de segona convocatoria l'Associació Catalanista de Tarragona y sa comarca.

En la sessió que celebrá l'Ajuntament y divendres prop passat, hi assistiren vintidós regidors.

Després del despatx ordinari's presentà per los Srs. Sabater, Rossell y Vallhonrat, una proposició expressant que'n vista de l'excessiu treball que pesa sobre la Comissió de Gobernació y las multiples atencions que sobre la mateixa recauen, creyan necessari s'ampliés lo número d'individuus que la formavan, agregant-hi's Srs. Bozo, Cañellas, Nello, Ixart y Munté.

Creuran nostres lectors que una proposició quina tendència no era altra que alleugerir de feyna á la Comissió y rodejarla de les mellors garantias d'acerç, hauria hagut d'esser acceptada per una-nitat. Donchs no senyors; passá tot lo contrari.

Los actuals individuus de la Comissió no volen que'ls altres los ajudin á trevarlar, y després d'esser defensada la proposició per un dels firmants, nostre bon amich Sr. Rossell, parlaren en contra d'ella los Srs. Vilar y Chulvi y á favor los Srs. Ixart y Cañellas.

Després de llarga discussió, s'passà á votació, fentlo á favor d'ella's Srs. Cañellas, Nello, Sabater, Sans, Ixart, Rossell, Vallhonrat y Bozo, y en contra los Srs. Vilar, Barba, Cuchi (M. y R.), Juví, Vidal, Montgüi, Llauradó, Masdeu, Munté, Chulvi, Prat y Virgili y'l President Sr. Pallarès.

De modo que la Comissió de Gobernació seguirà mereixent l'atenció del públic, y s'esperan los dictámens ab veraderia impaciencia, encara que no siga

més que pera comprobar ab fets, los móvils de la resistència qu'oposaren abans d'hair los senyors que la forman á que fossin ajudats per sos companys.

Sobre aquest punt nostre estimat confrare La Creu deixa ahir lo següent:

«Lo que són las cosas! Per lo general no són nostres regidores, per lo menys la majoria dels que han ocupat los càrrecs d'alguns anys ensa, molt actius y diligents en lo que á l'administració pública's refereix, en proba de lo que cal sols recordar que son rarissimas las sessions que s'han pogut celebrar de primera convocatoria. Ab això qualsevol podrà creure que'ls nostres regidores procuran fugir lo cos al treball y tirarlo sobre'ls companys. ¡Quan equivocat aniria qui tal cregué!

Fixintse nostres llegidors en la reseña de la sessió celebrada ahir y en ella veurán com ningú guanya á algúns en amor al treball, ja que per gran majoria de vots fou rebutjada una proposició en la que s'preténia aliviar á la Comissió de Gobernació de part de sa càrrega.

Nosaltres aplaudim l'exemplar abnegació dels senyors de dita Comissió, ben persuadits de que sols l'amor á Tarragona's impossibilitat acceptar l'auxili que en sa tasca's oferían los votants de la proposició del Sr. Rossell.

Y no's permeten los comentaris maliciosos ni pensar en qu'existen credencials pera repartir y amichs á quins acontentar!»

Fugi, home; qui s'ha de pensar qu'el copo de la Comissió de Gobernació obreixi á l'imperiosa necessitat d'emprar a l'Escorxador a 6 ó 7 personas desempleadas?

Y ahora....

La previsió ab que s'havien fet fins ara les cosas á l'Ajuntament, queda demostrada ab lo ocorregut ab los capots de la guardia municipal.

Fá poch temps s'anunciá un concurs y quedá desert, sens dupte perque ja's industrials veyan lluny lo dia que cobrarián, y are s'en anuncia un altre.

Entre tant, aném á trobarnos al Febrer y'ls capots no estarán llestos, tenint alguns pobres municipals que prestar serveys sense capot en lós días més crus de l'hivern.

Avuy que la bona voluntat de l'Alcalde en volgut normalizar los serveys és manifesta, esperém que'ls industrials acudiran al concurs y que s'acabarán com més aviat mellor los sufriments dels pobres municipals, privats d'abrich en la época que més los hi és necessari.

Si ab la deguda anticipació s'hagués pensat ab que's tenian de fer construir capots, se podia evitar lo que ha ocorregut, que faria riurer si no'n surtissin perjudicats modestos empleats dignes de tota consideració.

Traduhim del Diario de Tarragona.

«Durant lo temps que desempenyá la Alcaldia, ordená'l Sr. Chulvi fos analisat lo xacolate que's fabrica en aquesta capital.

«Avuy tenim la satisfacció de poder anunciar als nostres llegidors que, segons dictamen dels Drs. Cuchi y Mirambell, cap de las mostras de xacolate analisadas conté substàncies perjudicials á la salut.

»Dos análisis ha manat practicar l'Alcaldia, lo del pà y del xacolate, y en los dos ha resultat que nostres industrials no falsifican tan importants aliments, nova prova d'honoradesa tant dels amos dels fornys, com dels fabricants de xacolate.

»Als consumidors toca ara corresponder á la confiança que's mereixen las fàbricas d'aquesta ciutat.

Y una vegada copiat lo solt del Diario faràrem per nostre compte algunes consideracions.

Està molt bé y sols elogis mereix que l'Alcalde cuide de fer analisar tots los articles alimentics, puig per sobre de tot hi ha la salut pública, mes atenent á que de xacolate se'n consum á Tarragona bastanta que vé de fòra, debia haverse fet analisar també aquesta pera que no es donés lo cás de que'ls fabricants de aquí estiguin subjectes á fiscalizacions de las que's vénen lliures de los fòra.

Y tant més convenia això, perque de altre modo hi havia dret á créurers que los tals análisis ohebian á móvils molt diferents dels que semblava, puig lo del pà va disposar-se pochs días abans de las eleccions municipals y'l del xacolate podria haver ohebitz á altre ordre de consideracions també políticas.

De tots modos, com lo Diario, ns felicitem de que, siguessin los que's vulguessin los móvils que determinaren los análisis del pà y del xacolate, n'hagin surtit los industrials tarragonins, encara enaliti, puig no altra cosa significa'l resultat altament favorable de l'examen.

Nos permetem dirigir un prech á la Junta d'Obras del port, en la seguretat de que las dignas persones que la componen, nos atendràn. Es lo següent: que dels accorts que's prenguin en Junta se'n faciliça nota als periodichs pera que aquests los pugin publicar y enterar al públich de tot lo que's relaciona ab tant important centre. Això pot y deu ferverse porque, encara essent secretas las sessions

Obran per inhalació dels agents antisséptichs, anti-catarrals y anti-aspiratius que's despen- nen mentres van desfentse per la boca. Curan la TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABOCESSOS PULMONARS, ETC.

Farmaciac del autor, Portal del Angel, 21 y 23, Barcelona

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per cròniques que són, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.

De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, Barcelona.

BATXILLERAT

baix direcció del Professorat oficial á l'Institut

COMERS

IDIOMAS

Primera enseñansa PARVULS.—ELEMENTAL.—SUPERIOR

Tenèdria practica.—Calcul mercantil

Composició y istil.—Caligrafia

AGRIMENSURA

Dibuix.—Llissions de cosas

FUNDAT AL 1888

AFORAS DE SANT FRANCESC

ENCANT VOLUNTARI

Tindrà lloch lo dia 20 del present mes de Janer, de once á una, en lo despatx del Notari D. Simó Gramunt, de las fincas següents situades en aquesta ciutat:

1.ª Las dues tendas y baixos adjunts de la casa núm. 37 del carrer Major.

2.ª La casa núm. 13 de la plassa de Rovellat.

3.ª Los baixos de las casas números 14 y 16 del carrer de Santa Agna.

4.ª La casa núm. 9 del carrer dels Descalsos.

Lo plèch de condicions y la titulació se troben de manifest en lo despatx de l'estendard Notari, tots los dies de feyna de 8 del matí á 1 de la tarde y 4 á 7 de la nit.

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.º—TARRAGONA

CLINICA

de malalties de la mare, vias urinaries y cirurgia general

DEL

Dr. B. Esteban Lahoz

EX ALUMNE INTERN (PER OPOSICIÓ) DEL HOSPITAL CLINICH DE SARAGOSSA, EX AJUDANT OPERADOR DELS REPUTATS, CIRURGIANS DRS. LOZANO, QUINTERO Y CENZANO, PREMIAT PER L'ACADEMIA D'HIGIENE DE MADRIT, ETZ., ETZ.

Consulta á Reus, de 11 á 1 y de 6 á 8. —Arrabal de Santa Ana, 10, segón.

A Tarragona, de 3 á 5.—Carrer de la Unió, 17, entrlos (á casa Barba).

Ibarra y C. de Sevilla

Línia regular de grans vapors

Pére Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sorirà d'aquest port lo dia 23 de Janer lo vapor Cabo S. Martín son capitá don Gregorio Belaunde, adménti cárrega y pasatgers pera els citats ports.

Lo despatx son consignatari D. Marian Peres.

SVENSKA LLOYD

LÍNIA DE VAPORS DE LLOYD SUECH DE GOTHEMBURG SERVEI BI-MENSUAL ENTRE TARRAGONA Y LOS PORTS ESCANDINAVUS

Lo vapor suech Scandina sortirà del 26 al 27 del corrent admitent cárrega pera Marsella, Gotemburg, Copenhagen, Estocolm, Cristiani, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrkping, Gefle, Sundsvall Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia.

Lo despatx son agents Srs. Boada germanos.

W. Jesinghaus y C. DE GÉNOVA

Serveix fixo cada dotze dies entre aquest port y los de Niza, Génova y demés ports d'Italia, ab trasbord pera América.

Sorirà'l 23 de Janer'l magnific y rápid vapor Germania admitent cárrega.

Son agent: D. Antoni Mariné.

Aznar y C. y la Actividad DE BILBAO

Pera Liverpool sortirà d'aquest port el dia 22 de Janer lo vapor Julio admitent cárrega.

Son agent: D. Antoni Mariné.

Xampany Catalunya,

MIRÓ Y TARRAGO.—Reus

Xarop de hipofosfits CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escròfularcònia. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig ensenyjar los **Hipofosfits Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa.—**Dr. Siloniç**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los casos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitales provinents de la falta de fixesa de les viscerales abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo legítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Acadèmia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Maquinaria agrícola, industrial y vinícola
Compleix assortit en ferreteria
Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA
Unich representant en aquesta província de pimportant casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanfere i C.^a, constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles

LA JOYA DEL CENTRE ESTABLIMENT DE BEGUDAS

JOSEPH RIOLA
22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22
Se despatxan tota classe de vins y licors de las més acreditadas marcas á preus molt econòmics.
Se serveix á domicili.

La confianza
SASTRERIA DE EMILI PUJOL
9, Unió, 9
TARRAGONA

RELOTGERIA
DE
F. RIGAU
Bajada de Misericòrdia, 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de composturas.

La Menorquina
PASTELERIA Y CONFITERIA
DE
Ramón Montserrat
Major, 32, cantonada al del Abad
Tarragona

Aquest establiment ofereix al públic més de tot lo relacionat ab sa classe la especialitat en guirlaxes del Pilar y Belgas—Cafès torrats diariament—Xerez y Xampanyes de totas marcas.
Se serveixen bodas y bateigs

Gran fàbrica de braguers
34, Unió, 34
Hernadios (TRENCAST)

Aquest establiment compta ab los avengos més moderns y pràctichs que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo bragueter Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trencadures.

Grans existències en braguerets de goma pera la curació radical de les trencadures congènitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent a Cirujia y à Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metges que dan tingué ocasió de conéixerla, tant per los gèneros de son catàleg com per los preus reduïts.

PERE MONTSERRAT. Unio, 34—TARRAGONA

BOTIGA DE VARIS GENEROS

DE
J. GÜELL
39, Major, 39—TARRAGONA

Capas de 3 á 15 duros

Gran existència en capas de classe superior ab elegants y variadas giras á preus de fàbrica.

Ademés hi ha un complet assortit de gèneros pera senyores y senyors, propis de la present estació.

Camiseria, sastrieria y gèneros de punt.

Mundos, paraguas y cotilles.

Llensols de cotó, de 8 pams ample per 13 y 1/2 de llarg, á 10 rials un.

Tancat los dies de festa

39, Major, 39—TARRAGONA

Emulsió Nadal
UNICA que conté un 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá y glicerofosfits de cals y de sosa. Aprobada y recomendada pel Col·legi Medich oficial de Barcelona y analitzat per Dr. Bonet, catedràtic de Farmacia à l'Universitat de Madrid. Es aliment, lenimadura y medicament tònic y estimulant del desenvolupament físic; aumenta la secreció de la lleit; ajuda la creixensa dels ossos y el trencar les dens; d'efectes positius en les embraçades y en l'infància. Es crema clara, blanquísima y la mes agradable ('conserva sempre.)

Cura la tos, catarros, bronquitis, tisis, espiracions, hifatisme, rauquisme, debilitat, por, reumatisme, diabetes etz., etz.

Rebutjar la similars y estrangeras, que no receptan, despatxans ni prenen los bons espanyols. De venda, en tots las farmaciacs.

Dòpòsit: Dr. Andreu L. Gaya Barcelóna G. García, Martín y C.^a y Fernandez, 4, Madrid y en tots las capitals y poblacions en general, M. Nadal, Tarragona.

BANYS MEDICINALS

AYGUAS DE MAR Y DOLSA
Per a les persones que sufreixen DOLOR REUMÀTIC O INFLAMACIÓ, mésí amb hemoptosi y crisi, que se preparan uns banys compostos ESPECIA- LITAT DE LA CASA, que donan excellents resultats, conforme ho acreditan los sens nombre de personas que tots los anys se curan.

Fa més de 50 anys que està obert l'establiment, baix la direcció sempre de sos mateixos amos y propietaris SENYORS SARDA GERMANES, è indicat dits banys compostos, per la majoria dels senyors metges d'aquesta capital y de fora, lo qual creiem es garanta suficient pera las personas que tinguin á visitarlos, ab la seguretat que obtindran un prompte alivio en sus dolencias.

AYGUA DE RECREU EN BANYERAS PICAS DE MARBE.

Carrers de Mar, 30 y Lleó 48—TARRAGONA

Calefacció per petroli
Economia Comoditat

BON CALOR SENS OLOR

Higiene ni perill

Calorifer DITMAR

PREU 15 PESETAS PER TOTA ESPANYA

MARIÀ CLANXET

Carrer de la Unió, 14, Tarragona

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE
A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 24, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dentes y genives.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, empomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Lo Dr. Jordán

CIRURGIÀ DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistas, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño,

Madrit, etc.

Participa á sos nombrosos clients y al públic en general, que relacionat ab las millors casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que dit senyor practica, compita ab tots los anestesicis fins al dia coneiguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS

Opera á Tarragona los dimars de las 9 del matí á las 5 de la tarda y los divendres de 3 a 5 de la tarda

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOI

CONFITERIA

DE
CABRÉ GERMAN

34, Carrer Major, 34, Tarragona

En aquest establiment s'hi trovarà un gran assortit de galetes, vins y licors de totas classes, tant del país com del estranger á preus sumamente reduïts.

Especialitat en encàrrechs pera casaments y bateigs. Avisant ab anticipació s'elaboraran los exquisits dolços inglesos BATS VICTORIAS y LOCH JANOHAS.

Especialitat en el saborós pastel ESPOA-RIS

SOCIETAT GIMNASTICA

Higiènica y hidroteràpica nocturna (9 a 12 nit)

DIRIGIDA PER LO PROFESSOR TITULAR TOMÀS MARTÍ Y FILL, EN SON GRAN ESTABLIMENT, RAMBLA DE SANT JOAN, 38, ENTRADA PER LA FAXTADA LATERAL O PER LO CARRER D'ADRIÀ

Títol de soci 5 ptas.

Per un any 15 »

Quotas que's Srs. Socis podrán satisfacer lo dia del seu ingrés ó durant los quatre primers mesos á rató de cinch pesetas.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'admeten abonats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnasi desde las vuit del matí á darrera hora de la nit; excepció de la classe especial y reservada al sexe femení. Edat mínima 20 anys.

En iguals condicions s'